

POCZTAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

7. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, julij 1985

Lětnik 35

Hrono za julij:

Koždy z was budź teje mysle, kaž běše tež Jězus Chrystus.

Fig. 2. 5

Kelko ludźi, kelko křesćanskich zhromadženstwow, kelko politiskich stronow a kelko druhich zhromadženstwow powołuje so na křesćanstwo a z tym na toho, po kotrymž su wonje pomjenowane – na Chrystusa! Što pak je Jězus Chrystus woprawdže chcył, k čemu bě wón žiwy, kotreje mysle wón běše? Zda so, jako by było čezko, to zwěsćić. Štož pak Swjate pismo bjez předsudkow čita, tón móže chětro jasnje spoznać, kotreje mysle Jězus Chrystus běše.

Naše hrono je zawodne słowo za wulki hymnus, kemšacy spěw abo kěrluš, kotryž rěči wo wuznamje našeho knjeza Jězu Chrysta. W tutym spěwje rěči so wo tym, zo je Jězus swoju krasnosć pola Wótca w njebjesach wopuścił a so ponižił, haj, zo je so z wotročkom stał, z nje-wólnikom.

Naš serbski přeložk nima po słowje za myslenje japoštoła Pawoła typisku formulu, kotraž w tutym hronje poprawom steji. Ekumeniski přeložk na příklad rěka: „Budźće mjez sobu tak zmysleni, kaž wotpowěduje to žiwjenju w **Jězusu Chrystusu!**“ a biskop Wilckens ma w swojim přeložku: „Hladajće so, zo wotpowěduje waše wobchadjenje mjez sobu tomu, štož je w Chrystusu Jězusu (so pokazalo).“

Tuto „w Chrystusu Jězusu“ je formula, kotruž wužiwa Pawoł, zo by z njej cyłu woprawdžitosć wumóženja, spomóženja za tych křesćanow předstajil, kiž su so z Jězusowym wosudom zwjazali. Wilckens praji w swojim přeložku jako rozjasnjenje, zo je wuznam našeho hrona tónle: Hdžež su křesćenjo jako křesćenjo žiwi, to rěka, hdžež dažda woni Jězusowej lubosći městno, tam žada so tajke zadźerženje, kajkež wotpowěduje lubosći k blišemu bjez wuměnjenja. To je rěč bohosłowca, ale myslu sej, zo to tola wšitcy rozumimy.

Jězusowa mysl hodži so po jasnym wuprajenju Noweho zakonja z jednym słowom zwuraznić – lubosć! To kliniči jednorje a je tola komplikowane. Příklad jałmožny nam to pokazuje. Tež w Swjatym pismje so wonje chwali. Žada pak so, zo njesmě lěwica wědźec, što prawica čini. Kak husto je so w cyrkwjach hižo tute jasne předpismo přestupilo. Myslu na wozjewjenje mjenow „dobročelow“. W našim času přestupuja tutu kaznju husto čí, kiž chcedža solidaritny dary jenož potom dać, hdyž je takrjec na každym pakćiku cyrkwinski křiž – čerwjeny jim njedosa. Ale jałmožna je za wšě časy jenož pomhała, wobstějace njesprawne struktury zdźeržec, z tym zo je najhórše ško-

Rašynska cyrkej

dy zlahodniła a tak hrožacej njespokojnosći, kotraž by mógła do rewolucije wjesć, zadźěwala. Woprawdžita pomoc a woprawdžite jednanje w zmysle lubosće k blišemu by była runje tuta rewolucija, kotraž wotstroni poměry, kotrež přeco zaso znowa bėdu a nuzu přinjesu. To je tež zakladna mysl teologije wuswobodženja, wo kotrež so dźensa telko rěči. Ludžo w tak mjenowanym třecim swěće trjebaja husto najprjedy jałmožnu, zo bychy jutře hišće žiwi byli. Jeli pak chcemy, zo budžėja woni tež zajutřišim hišće žiwi, a to w sprawnosći, potom dyrbymy podpěrać wšo to, štož wotstronja w jich krajach njesprawne struktury, z kotrymiž so tute ludy wuklukuja.

Jězusoweje mysle być rěka, lubosći wšudže městno dać, wšudže sprawnosći dobyć dać, wšudže tajke poměry stworić pomhać, zo móžėja ludžo mjez sobu derje žiwi być, zo móžėja „w Chrystusu Jězusu“ žiwi być.

To rěka dźensa husto, přečiwo nahladam wjetšiny ludži być, kotřiž mysla jenož na swoje lěpšiny, na materialne derjeměće, tež hdyž so mjenuja křesćenjo. Jězus bě ponižny, wón bě lahodny, wón pomhaše druhim, wón woprowaše žiwjenje za druhich, wón njezasudži ani žónske, kotrychž wina bě dopokazana – što z nas je tajkeje mysle?

Znata bohosłowča našeho časa je wo Jězusu prajiła, zo je wona přeswědčena, zo bě Jězus woprawdže zbožowny člo-

wjek. Myslu sej, zo wón to woprawdže běše a zo su tež čí woprawdže zbožowni, kotřiž su woprawdže jeho mysle. W serbšćinje matej słowje „zbožowny“ a „zbožny“ samsny zdónk: Ludžo, kiž su Jězusoweje mysle, su prawje zbožowni a zbožni ludžo!

Cyril Pjech

Woltar Rašynskeje cyrkwje

Rozmoľwa ze sotru Friedu Wjelic

(pokročowanje)

Njejsće směla wjace do Chin y jěc. Što sće w dalšich lětach činiła?

F. W.: Prošachu mje, zo bych jězdziła a před přečelemi misionstwa přednošowała a swětłowobrazy pokazowała wo žiwjenju w Chinje. Bě mi, kaž bych w swojimaj rukomaj dđeržala mortwe džěco, kotrež z cyłe wutroby lubuju. Čežke mysle mje čwělowachu. Tehdy hišće njewědzach, zo Bóh mje na tajke wašnje přihotuje na nowy nadawk.

Tutón nowy nadawk sće namakała w klinice Hohemark pola Frankfurta. Wjele lět sće tam byla nawjedowaca sotra. Bě to za was wulke přestajenje?

F. W.: Poprawom méjach tam jenož na někotre tydženje nawjedowacu sotru zastupować. Z někotrych tydženjow bu 21 lět. Spočatnje nochcych. Spytach wšitko, zo bych znowa směla do wonkowneho misionstwa. Nadžijach so přeco hišće, hdyž hižo nic w Chinje, tak tola znajmjeńša w Taiwanje nowe džělo namakać. Tola raznje mje wotpokazachu, njeběch strowa dosć za džělo w horcych krajach. Štožkuli tež spytach (jědzech na kuru, dach so lěkować), wuślědk wosta samsny: Ně. A spóznach, zo sej njesměm ničo wunuzować. W tutym čémnym času nawuknych z Bohom rěčeć a wšitko jemu přewostajić. A tak lěpje spóznach zrowastanjeneho Knjeza jako toho, kotryž po čłowjeskim wašnju z nami čerpi a po Božim wašnju planuje a skutkuje. Jeho puće su dospołne, tež hdyž jeho njerozumimy. A po času napjelni mje nowa radosć, w jeho wšehomócněj ruce być schowana.

Sće w tutym času něšto wosebite nazhonila, štož je was přihotowało na wasu dołholětnu službu w klinice?

F. W.: Wosebje přenje lěta běchu za mnje nowa žiwjenska šula. Dokelž to, štož k nowemu nadawkej trjebach – lubosć a sčerpnosć – mi woboje njebě přinarodžene. Tola sym nazhonila: Hdyž Bóh nam nadawk da, dari wón nam tež mocy a kmanosće k tomu. Dopominam so hišće na wažne dožiwjenje:

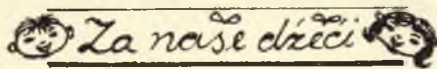
Čežko depresiwnje chora přińdže wšědnje w swojej wulkej nuzy ke mni a prošeše mje, zo bych so z njej modliła. Widžach jeje strach a běch tež zwólniwa, jeje próstwu spjelnić, ale njemějach žanu lubosć k njej. Nadobo začuwach prašenje Boha. Sym ja woprawdže zwólniwa, čěžu tamneho čłowjeka njesć? A wjace hišće: z nim čerpjeć a jeho lubować, kaž Jezus jeho lubuje? Běch so přez mje samu tak wustróžila, zo namjetowach chorej, zo by so hišće wuchodžowała a pozdžišo zaso ke mni přišla. Wužich tutón čas, zo bych so Bohej a tutomu džělu cyle do služby dała. Wot tutoho wokomika sem začuwach hluboku lubosć, kajkuž ju hač dołtal za chorych ženje měla njeběch. Widžach tutych čerpiacych z nowymaj wočomaj. Jako so chora z wuchodžowanja wróci, bě so po wšem zdaću tež w njej něšto přeměnilo. Nětko běch spóznala, zo modlitwa bjez lubosće ničo njedokohna, zo pak modlitwa z lubosće džiwy skutkować zamóže.

Po tutym dožiwjenju bě klinika Hohemark za mnje nowe misioncke džělo. Sotra Frieda, sće nětko hižo šěsć lět na wuměnk. Što to za was je?

F. W.: Ja kóždy dzeń přiuknu. A spodžiwno, Bóh nas ženje ze swojeje šule njepuši. Jako bě mje před lětom

Boža ručka zajala, myslach sej, zo je dzeń přišol, na kotrymž směm svojeho Knjeza wuhladać. Wón pak je mje hišće raz wróco posłał. Nětko mam wjele chwile, z nim rěčeć a wo wšem rozmyslować. A dyrbju prajić: Bohatstwo mojeho žiwjenja je jeniče Jezus Chrystus, mój Knjez a mój Bóh. Wědomje a wjesoła du jemu napřečo, dokelž wěm: Najrjeńše hišće přińdže!

kónc

W nabožinje

Stworjenje swěta

Farar powěda džěcom wo stworjenju swěta. Powěda jim, na kotrym dnju je Bóh što stworił. Potom so džěci praša: „Što měniče, čehodla drje je Bóh zwěrjata prjedy stworił hač čłowjeka?“ Monika so prjizjewi: „Zo bychy ludžo koľbasu k jědži měli.“

Zakazany sad

W zašlej hodžinje bě farar džěcom powědał, zo je Bóh Hadamej a Jěwje zakazał, plody ze štoma spóznaća jěsć. Nětko so jich praša: „Što hišće wě, čehodla je Bóh zakazał, jabľuka z woneho wěsteho štoma šcipać?“ Katrin: „Ja wěm! Bóh je chcył jabľuka zawarić.“

Prědowanje na horje

Tema džensnišjeje hodžiny Jezusowe předowanje na horje. Farar: „Čehodla drje je Jezus runje na horje předował? By to tola tež w dole abo na łuce činić móhl.“ Stefan: „Ně, tam bychy přewjele trawy zateptali.“

Mudrosć starych Serbow

**Njeh so dže,
kaž to chce,
jeno zo so klepoce.**

Hdy drje je što komu tole žortniwe słowo prajił?

Snano takle:

Staraj sebi swoju nuzu skoržitaj, zo mocy hladajcy woteběraju.

Što sym ja prjedy dodžěla! Kórcne měchi žita tři poschody hač na hornju ľubju sym cyly dzeń nosyl. Wot ranja stańši z ľoža hač do pozdnjeho wječora sym běhał a chwatał. A nětke? Běrl wowska je mi hižom přečežki. Wčera mje naša młoda prošeše: Nano, chceće mi konja zaprahnyć? Wěriš mi, konjej chomot tyknyć bě mi hižom čežko.

Wotmoľwa stareho susoda: Jurjo, mój smój staraj. Z 75 lětami je lěpša položca žiwjenja nimo. Budžmoj džakownaj, zo hišće tola to a druhe móžemoj popomhać. Naš njeboh nan by přeco prajił:

Njeh so dže, kaž to chce, jeno zo so klepoce.

Abo druhi přiľkad:

Syn je njespokojny ze swojej žonu a maćeri na nju swari, zo ničo njenadžěla, doľho ze susodžinu placa a tak dale. Mać dobroćiwje synej wotmoľwi: Wona pak so tola swěru wo was stara. Džěci derje drasći. Bydlenje je čiste. Njeh tež pomalu džěla. Ja přeco praju:

Njeh so dže, kaž to chce, jeno zo so klepoce.

Gerhard Wirth

Cyrkej w Blunju

